

да на доброжелателност и човещина. Едно такова явление и процес ще се отразяват много благоприятно на общото движение на ромите към по-съвременен начин на живот и културна изява, към пълноценна гражданска и личностна реализация.

Същевременно едва ли ще бъде разумно обществото да предприеме мерки за решаване на жилищния проблем на циганите и културното им издигане без специфициране, без отчитане на конкретните условия. Опитът в това отношение от последните десетилетия следва да се анализира и оцени крайно внимателно и критично, тъй като без изваждане на поуки от него могат да се направят нови и още по-непростими грешки. Ще взема като пример досегашният начин на "срутяване" на някои цигански "гета" и неговият отзвук в душевността на ромите. Става дума за това, че разрушаването на някои цигански "гета" и квартали става поголовно "под ножа" на строителната техника, която безжалостно покосяваше всичко, което се изпречваше пред нея. В голяма степен това бе разбираемо като се има предвид, че много години у нас се строеше "на чисто" - на свободна територия или на такава, освободена от старите жилища върху нея, при което техните обитатели бяха пренасочвани временно (за месеци и дори за години) в оборотни жилища, а след това настанявани в нови, но чужди и "студени" за тях жилищни комплекси.

Особеното, важното в случая, което не се вземаше предвид при циганите, е, че те, подобно на българските селяни, милеят за своето родно място, за онзи къс земя, на който са родени и израснали, за средата, в която са съградили приятелство, любов и дом. Може да звучи превзето и ненужно лирично, но нашите роми са пристрастени към своята "първична територия" - ромската махала, ромското "гето". И то не само защото там е колоритната им среда, но и защото те отдавна, искрено и дълбоко обичат своя роден дом и място. А тъкмо този момент в ромската морално-психическа настройка бе подценяван много години наред. Не бяха затичани исканията на ромите, с "лека ръка" бяха разкъсвани техните връзки с родното им място, бяха събаряни и къщи, които можеха да бъдат съхранени и да съществуват още десетиле-